

ἀμαρκάριστος επίθ. σύνηθ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *μαρκαριστός <μαρκάρω κατὰ τὰ ἐκ τῶν εἰς -ίζω ρ. παράγωγα.

1) Ὁ μὴ φέρων μάρκαν ἦτοι διακριτικὸν σῆμα, ὡς τὰ ἀρχικά γράμματα ὀνόματος κττ.: Μαξιλλάρι-μαντήλι ἀμαρκάριστο. Συνών. ἀμάρκιαστος, ἀμάρκωτος. Πβ. ἄβουλλος, ἀβούλλωτος 3. 2) Ἐκεῖνος διὰ τὸν ὅποιον δὲν ἐδόθη μάρκα ἦτοι σύμβολον ἔναντι τῆς ἀξίας του, εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν ἐστιατορίων, καφενειῶν κττ. ἐπὶ φαγητῶν, ποτῶν κττ. Ἀθῆν.: Καφές ἀμαρκάριστος. Πιπτό-φαγητὸ ἀμαρκάριστο.

ἀμάρκιαστος επίθ. Λεξ. Γαζ. (λ. ἀκατασήμεντος, ἀνεπισήμεντος).

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *μαρκιαστός <μαρκιάζω.

Ἀμαρκάριστος 1, δ ἰδ.

ἀμάρκωτος επίθ. Θράκ. (Σαρεκκλ.) Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *μαρκώτος <μαρκώνω.

Ἀμαρκάριστος 1, δ ἰδ.: Μαντήλι ἀμάρκωτο Σαρεκκλ. Ἀμάρκωτα εἶναι τὰ κάλτσας Τραπ.

ἀμάρμαχτος επίθ. Θήρ. Κάρπ. Σέριφ. Χίος κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *μαρμαχτός <μαρμάζω. Παρὰ Δουκ. ἀμάρμαχτος.

1) Ἀκίνητος, ἀκλόνητος Θήρ. Κάρπ. Χίος: Κορμὸς ἀμάρμαχτος Θήρ. Ἀμάρμαχτος! (οὕτως ἀναφωνεῖ μετὰ τὸ πῆδημα ὁ μένων ἀκίνητος ἐν τῇ παιδιᾷ ἐλαῖα ἢ ποταμός) Χίος. 2) Ὁ οὐχὶ τελείως ὄρμος, ἐπὶ σύκων (ἴσως διότι καὶ σειομένων τῶν κλάδων δὲν πίπτουν) Σέριφ.

ἀμαρτάνω κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Τραπ. κ. ἄ.) ἀμαρτάνω Κύπρ. ἀμαρτάνω βόρ. ἰδιώμ. ἀρματάνω Πόντ. (Οἶν.) ἀμαρτένω Ζάκ. Κεφαλλ. ἀμαρτένω Τσακων. Μέσ. ἀμαρτάνομαι Πόντ. ἀμαρτάνομαι Πόντ. (Τραπ.) ἀμαρτένομαι Μακεδ. (Σιάτ. κ. ἄ.) Ἀόρ. ἡμαρτον σύνηθ. καὶ Καπ. (Ἀραβάν. Συνασσ. κ. ἄ.) Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) γήμαρτον Καπ. (Ποτάμ. Σιλ. Συνασσ. Φερτ.) ἡμαρτο Θήρ. Καπ. (Ἀραβάν. κ. ἄ.) Πελοπ. (Λακων.)

Τὸ ἀρχ. ἀμαρτάνω διὰ τῆς ἐκκλησίας εἰσελθὼν εἰς τὴν δημόδη γλῶσσαν. Τὸ μέσ. ἀμαρτάνομαι, ὅπερ κατὰ τὸ κολάζομαι, καὶ παρὰ Σομ.

1) Παραβαίνω τὰς ἐντολὰς τῆς θρησκείας καὶ τὰς διατάξεις τῆς ἐκκλησίας, ὑποπίπτω εἰς ἀμαρτίαν ἔνθ' ἄν.: Ἀμαρτάνεις ποῦ κλέβεις - ποῦ τρώς κρέας τῆ Σαρακοστή - ποῦ βλαστημᾷς κττ. κοιν. || Γνωμ. Ὅποιος δὲ γεννήθη, δὲν ἀμάρτησε (πᾶς ἄνθρωπος εἶναι ἀμαρτωλός. Πβ. ΝΠολίτ. Παροιμ. 2,135. Ἡ ἀρχαιότερα ὁμοία διατύπωσις παρὰ Ἰουστίν. Πβ. Ρ. Γ. 6,1329 «οὐδεὶς γεννηθεὶς, ὃς οὐχ ἡμαρτεν, οὐδὲ πεφυκώς, ὃς οὐκ ἠνόμησε») Πελοπ. (Γύθ.) Συνών. φρ. κάνω ἀμαρτία. 2) Συγγίγνομαι, συνουσιάζομαι πολλαχ. Τὸ ἀ' ἐνικ. πρόσωπον τοῦ ἀορ. ἡμαρτον ὡς ἐπιφών. δηλοῖ 1) Μεταμέλειαν, μετάνοιαν σύνηθ.: Ἡμαρτο, ἀδέρφι μου, ἡμαρτο! Λακων. Ἡμαρτο, ἄλλο δὲν τὸ θειάνω! (δὲν θὰ ὑποπέσω εἰς τὴν αὐτὴν ἀμαρτίαν) Συνασσ. Ἡμαρτο, θεέ μου, συχώρεσέ με τὴν ἀμαρτωλὴ καὶ τὴν κριμα-

τισμένη! Θήρ. Ἡμαρτον, τό 'κανα, δὲν τὸ ξανακάνω! Ἡπ. Ἡμαρτον, κύριε, σ'χώρεσέ με! αὐτόθ. Νὰ σοῦ πέση ἡ γλῶσσα, νὰ σοῦ πέση, ἡμαρτον θεέ μου! (διὰ τοῦ ἡμαρτον ὁ λέγων μετανοεῖ διὰ τὴν ἐν ἀγανακτήσει λεχθεῖσαν ἀρὰν) αὐτόθ. Ἡμαρτόν σου, θεέ μου! Κερασ. Ἡμαρτον! (ἐπιφώνησις παιδίου πληττομένου διὰ παραπτώμα τι) Ἀθῆν. Φερτ. κ. ἄ. || Φρ. Λέγω τὸ ἡμαρτόν μου (ἐξομολογοῦμαι τὴν ἀμαρτίαν μου) Ἡπ. Ἐρθεν 'ς σὸ ἡμαρτον (ἦλθεν εἰς τὸ σημεῖον νὰ εἴπη ἡμαρτον, ἦτοι μετενόησε) Τραπ. Χαλδ. Ἐπειδὴ δὲ ἐν τῇ προηγουμένη φρ. τὸ ἡμαρτον ἐκφέρεται μετ' ἀρθρου, ἐνομίσθη ὡς οὐσιαστικόν, ἐντεῦθεν δὲ ἐλέχθη καὶ κατὰ πληθ. ἡμαρτα Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.): Φρ. Ἐρθεν 'ς σὰ ἡμαρτα (συνών. τῇ προηγουμένη) || Ἄσμ.

Ἐλα, πουλλί μ', 'ς σὰ ἡμαρτα, ποῖσον τρία μετάνῳς, ἄνοιξον καὶ τὰ δερᾶ σου, ἔπαρ' με 'ς σὴν ἀγκάλᾳ σ'

Χαλδ. 2) Στενοχωρίαν καὶ λύπην Ἡπ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Πόντ. (Κερασ. Ὁφ. Τραπ.) κ. ἄ.: Ἡμαρτα, ἡμαρτα, ντό νὰ ποίγω; (τί νὰ κάμω;) Κερασ. Ἡμαρτόν σοι, Κύριε! αὐτόθ. Ἡμαρτον, Κύριε! ἢ ἡμαρτον, Παναγία μου! Ἡπ.

3) Ἀπορίαν καὶ ἐκπληξιν Πόντ. (Ἀμισ. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ.): Ἡμαρτα! (πῶς τοῦτο! ὦ τί λέγεις!) Τραπ. Ἡμαρτα, ἡμαρτα, αἶκον δουλεία πα γίνεται! (γίνεται τοιοῦτον ἔργον!) Τραπ. Χαλδ. 4) Βεβαίωσιν ἔντονον οἰονεῖ ἔνορκον Καπ.: Ἡμαρτον καὶ δὲν τὸ 'ποίκα (ἐποίησα).

Πβ. ἀμαρτεύω, ἀμαρτωλώνομαι.

ἀμαρτέμ-μον ἐπιφών. Καλαβρ. (Καρδ.)

ἴσως ἐκ τῆς φρ. ἀμαρτία μου!

Οἶμοι, φεῦ, ἀλλοίμονον! Πβ. ἀμαρτία 2.

ἀμαρτεύω Κάρπ. Κεφαλλ. ἀμαρτεύω Κύπρ.

Τὸ μεσ. ἀμαρτεύω.

1) Ἀμαρτάνω, παραβαίνω τὰς θείας ἐντολὰς Κύπρ.

2) Συγγίγνομαι, συνουσιάζομαι Κάρπ. Κεφαλλ.: Ἄσμ.

Κ' ἐρέχηκα κ' ἐφίλησα κ' ἐμάρτεπα μετ' ἔτης

(αὐτῆς) Κάρπ.

Πβ. ἀμαρτάνω, ἀμαρτωλώνομαι.

ἀμαρτζα ἢ, Καπ. ἀμαρτζιά Καπ. ἀμαρτζιά Καπ. (Τελμ.)

Ἄγνωστος ἐτύμου.

Ἡ κατ' ὄναρ ἐνεργοῦσα γνωστικὴ δύναμις τῆς ψυχῆς, φαντασία ἔνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Μάννα μ', ἐπὲ εἶδα 'ς σὸ ὄρωμα, μάννα μ', 'ς σὴν ἀμαρτζιά μου (ὄρωμα = ὄνειρον) Καπ.

ἀμάρτημα τό, πολλαχ. ἀμάρτημαν Κύπρ. Πληθ. ἀμάρτημα Πελοπ. (Λάστ.)

Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἀμάρτημα διὰ τῆς ἐκκλησίας εἰσελθὼν εἰς τὴν δημόδη γλῶσσαν.

Παράβασις τῶν ἐντολῶν τῆς θρησκείας καὶ τῶν διατάξεων τῆς ἐκκλησίας ἔνθ' ἄν.: Αὐτὸ εἶναι ἀπὸ τὰ ἐφτά θανάσιμα ἀμαρτήματα Ἀθῆν. Δὲν εἶναι δικό μου τὸ ἀμάρτημα αὐτόθ. || Ἄσμ.

Τ' ἀμάρτημά μου 'ναι πολλα | καὶ δὲν τὰ ξανακάνω πλῆθ (ὁ πληθ. ἀμάρτημα ἀντὶ ἀμαρτήματα ἀπαντῶν ἐν τῷ ἕσματι πιθανῶς κατ' ἀνάγκην μετρικὴν) Λάστ. Συνών. ἀμαρτία 1, ἀμαρτοσύνη, ἀμαρτωλία, κριμα-

